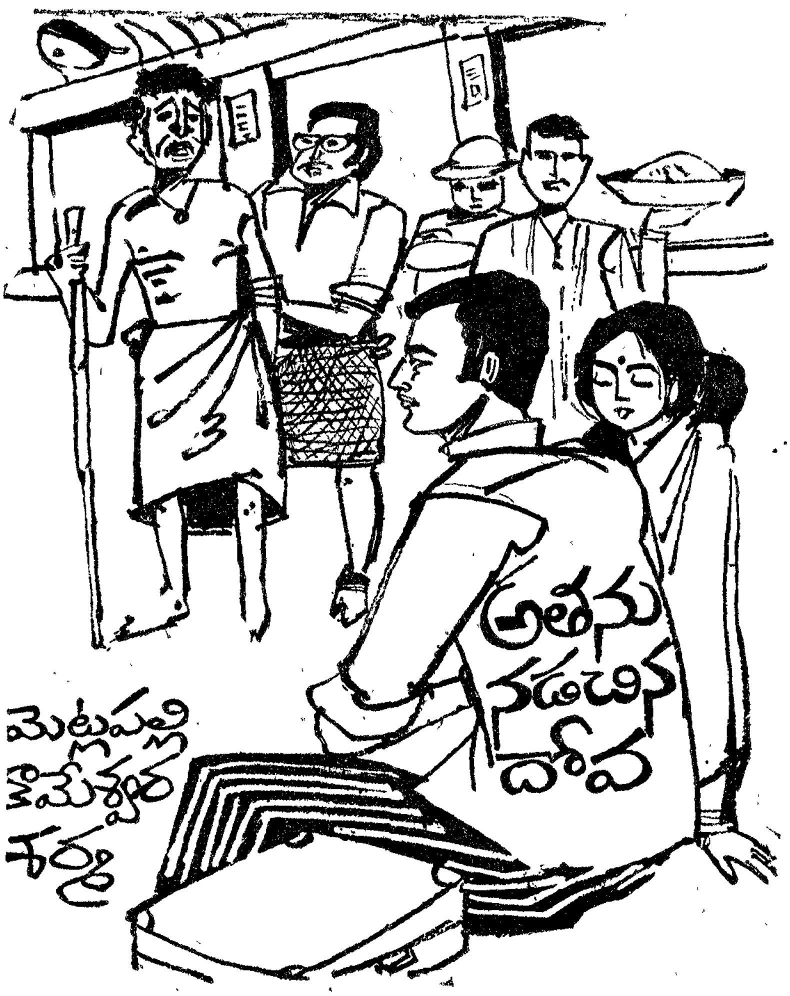

అతను నడచిన దోవ

మెట్లపల్లి కామేశ్వర శర్మ

"ఆగు; ఒక్క క్షణం ఆపు!"

రిక్షా అతను బ్రేక్ వేశాడు. మూర్తి హడావుడిగా దిగుతూనే "నీ దగ్గర పది పైసలు చిల్లరుందా?" అని అడిగాడు. రిక్షా అతని సంజాయిషీలో "లేదు!" అన్న సారాంశాన్ని మాత్రం గ్రహిస్తూ త్వరత్వరగా రోడ్డు పక్కనే ఉన్న సాయి మందిరం పక్కన చెప్పులు విప్పి క్షణం సేపు విగ్రహం వైపు చేతులు జోడించి చూసి తిరిగి రిక్షాలోకి హడావుడిగా ఎక్కాడు.

రిక్షా కదిలింది.

భగవంతుడు విగ్రహంలోనే లేడు. అంతటా ఉన్నాడు. ఈ రిక్షాను ఆపిన ఒకటి రెండు నిముషాల వల్ల అవతల రైలు దాటి పోవచ్చు. స్టేషన్లో తనకోసం ఎదురు చూస్తున్న శ్రీమతి, అంతకన్నా బెంగగా ఐదేళ్ళ కొడుకు చిరాకుతో చిందులు వేసుకోవచ్చు. తనకి మరింత ప్రమాదకరమైనది— ఇంతకు క్రితం ముగ్గురూ కలిసి బయలుదేరుతున్న రిక్షాని హఠాత్తుగా దోవలో ఆపి, ఇంట్లో మర్చిపోయిన వెల్లారి ఫోటో కోసం హడావుడిగా వెనుకకు బయలుదేరాడు. ఆ రిక్షాలో నుంచి దూకేటప్పుడు పై జేబులో ఉన్న ముప్పై రూపాయలు శ్రీమతికి ఇచ్చాడు. ఆవిడ ఆ ముప్పై తీసుకుందో లేదో! తీసుకున్నా జాగ్రత్తగానే ఉంచిందో, లేకపోతే స్టేషన్లో ఎదురు చూస్తూనే "ఏ ముప్పై?" అని ఆశ్చర్యంగా నోరు తెరుస్తుందో అని తనకి బెంగగానే ఉంది.

కానీ తను రిక్షా ఆపాడు. ఆ విగ్రహం చూస్తుంటే — దూకుడుగా ప్రవహిస్తున్న తన ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి. రైలు దాటి పోవచ్చు! "ఏ ముప్పై?" అని శ్రీమతి అడగవచ్చు. "అప్పుడే చూసుకుందాం!" అని ప్రశాంతంగా నిర్ణయించుకుని విశ్రాంతిగా ఉండగలిగాడు మూర్తి.

స్టేషన్ వచ్చింది.

రిక్షా నుంచి దూకేసి రెండు రూపాయల కాగితం ఇచ్చాడు మూర్తి. రిక్షా అతడు అర్ధరూపాయి నాణెం ఇచ్చాడు. "చిల్లర లేదా?" అని - అడుగుతూ, ఆ వెంటనే లేదన్న సంగతి జ్ఞాపకం చేసుకుని టిక్కెట్లు ఇచ్చే కౌంటర్ వైపు నడిచాడు మూర్తి.

చిల్లర ఉండి ఉంటే, ఆ రిక్షా అతనిని బాబా రూపంగా భావిస్తూ అదనంగా పది పైసలు ఇచ్చి ఉండేవాడు. చిల్లర లేకపోవడం, బాబా అడగడమన్న భావం కలిగింది మూర్తికి. ఆ భావం వల్ల మూర్తికి బాబా అంటే చిరాకు కలిగింది.

కానీ—

భగవంతుడు కేవలం సాక్షి. అనంత విశ్వంలో సంభవిస్తున్న ఏ సంఘటనకీ చలించని సాక్షి. ఈ నెల ఖర్చులకి తట్టుకోలేక తాను భగవంతుణ్ణి తిట్టుకుంటున్నా, నోరు మూసుకు సహిస్తున్నా, దక్షిణ ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా ఏ సంఘటనా బాబాని తాకదు. తాను ఈ దక్షిణలు ఇచ్చేది బాబా కోసం కాదు. తన కోసం. బాబా స్మరణతో తన మనసుని సంస్కరించుకోవటం కోసం.

కౌంటర్ దగ్గర లలిత కనిపిస్తుంటే, స్టేషన్లో కొడుతున్న గంట వినిపించింది. "నాన్నా! మన పాసెంజర్ వచ్చేసింది!" హడావుడి పడుతున్నాడు కుమార్. తనిచ్చిన ముప్పయి అందిస్తూ "టికెట్స్ తీసుకోండి" అంటోంది లలిత. ఆ డబ్బు భద్రంగా ఉన్నందుకు సంతోషపడే టైమ్ లేకుండా, మూర్తి టిక్కెట్లు తీసుకున్నాడు.

"ఓవర్ బ్రిడ్జి మీదుగా పోదాం!" అని నసుగుతూనే ఉన్నాడు మూర్తి. "రైలు వెళ్ళిపోతుంది!" అంటూ ఒకటవ నంబర్ ప్లాట్ ఫారం దిగేశాడు కుమార్. పట్టాలు దాటి రెండవ నంబర్ ప్లాట్ ఫారం మీద ఆగిన రైలు కంపార్ట్‌మెంట్ మెట్లు ఎక్కటానికి ఉపక్రమించాడు. "వీడికినెప్పుడంపిన తాను వీడు చెప్పినట్లు నడవవలసి వస్తోంది"— లాంటి భావంతో మూర్తి అనుసరించాడు. "అసలు మనం ఎక్కవలసిన రైలు ఇదేనా?"— సందేహిస్తూనే ఎక్కబోతోంది లలిత. ఆ రైలు పెట్టె మీది బోర్డు వైపు చూసి, ఆ బోర్డు మీద కన్నా కుమార్ నాయకత్వం మీదే ఎక్కువ

ధర్మపథం

ఉత్తమావలంబనం

మేలైన ఆధారం దొరికినప్పుడు అధమమైన దానిని విడిచి, ఆ ఉత్తమాన్నే నమ్ముకొని ఉండడం మేలు.

ఒకడు తన గ్రామాన్నుంచి మరొక వూరు వెళుతున్నాడు. ఏదో అత్యవసర కార్యం ఉన్నందున రాత్రికి రాత్రే బయలు దేరవలసి వచ్చింది. అంధకారమయమై ఉండడంవల్ల దారీ, తెన్నూ తెలియలేదు. అలా పోతూ పోతూ చెట్ల గుంపువల్ల మరీ చీకటిగా ఉన్న మార్గంలో పోతూ దాని పక్కనున్న ఒకపాడు నూతిలో పడ్డాడు. అది అగాధమైనది. అందులో పడిపోతే ప్రాణం పోయేదే! కాని, అదృష్టవశాత్తూ, నూతిలోకి చొచ్చుకున్న గట్టి చెట్టు వేరు చేతికి తగిలినందున, అతడు దాన్ని పట్టుకొని ప్రాణం నిలబెట్టుకున్నాడు. కాని మీదికి రావడానికి సాధ్యం కాలేదు. అతడు ఆ వృక్షమూలాన్ని పట్టుకొని తెల్లవారే వరకూ గడపవలసి వచ్చింది. ఎవరైనా ఆ మార్గం వెంట వస్తారా? తనను బయటికి తీసి రక్షిస్తారా? అని అతడు ఎదురు చూడ సాగాడు. ఏ అలికిడీ లేదు. తెల్లవారుతూ ఉండగా ఇద్దరు మనుష్యులు మాట్లాడు కుంటూ ఆ వైపు వస్తున్నట్లు అలికిడి అయింది. నూతిలోని వ్యక్తి గొంతుక పెద్ద గొంతుక పెట్టి "నూతిలోపడిన నన్ను రక్షించండి, రక్షించండి" అని అరిచాడు. ఆ అరుపు విని ఆ మనుష్యులు నూతి దగ్గిరికి వచ్చి తొంగి చూశారు. అతని అవస్థ చూసి వారికి జాలి వేసింది. వారిలో ఒకడు పరుగెత్తి పోయి ఎక్కడినుంచో ఒక గట్టి తాడు తెచ్చాడు ఇద్దరూ ఆ తాడు నూతిలోకి జారవిడిచి దానిని పట్టుకొమ్మని, పట్టుకుంటే తాము దానిని పైకి లాగుతా మని చెప్పారు. నూతిలో ఉన్న వాడికి చెట్టువేరు పట్టుకొని వుండడమా? తాడు పట్టుకోవడమా అని సందేహం కలిగింది. వాని వాలకం చూసి వాళ్ళు "ఓయీ! నువ్వు తాడు పట్టుకుంటే పైకి రాగలవు. వేరు పట్టుకొంటే అక్కడే వుండిపోతావు. ఆలోచించుకో" అన్నారు. అప్పుడు తెలివి తెచ్చుకొని, తాడు పట్టుకొని బయట పడ్డాడు.

అందువల్ల మేలైన ఆధారం దొరికి నప్పుడు అల్పమైన ఆధారాన్ని విడవడమే మేలు. భగవదనుగ్రహం సంపాదించడానికి పూజలు, జపాలు చేస్తున్న వారికి భగవ-త్సాక్షాత్కారం కలిగితే- పూజా పురస్కా రాల పైనే మనస్సు ఉంచడం నిరుపయోగం.

ఈ విషయాన్ని ప్రాజ్ఞులు అంగీకరించే ఉన్నారు. ఏదిముఖ్యమో, ఏది అప్రధానమో స్వయంగా ఆలోచించుకోవాలి.

— బులుసు వెంకటరామణయ్య

నమ్మకం ఉంది, అనూ ఎక్కాడు మూర్తి.

క్షణాలమీద కంపార్ట్మెంట్ కిటికీల పక్కన ఎదురుగా ఉన్న రెండు సింగల్ సీట్లు రిజర్వ్ చేశాడు కుమార్. "నాన్నా! నువ్విక్కడ కూర్చో! అమ్మా! నువ్వూ, నేనూ ఈ సీట్ మీద కూర్చుందాం!" తీర్మానిస్తూ కూర్చున్నాడు.

అటూ, ఇటూ కదులుతున్న మనుష్యులతో కల్లోలంగా ఉన్న ఆ కంపార్ట్మెంటులో తక్షణ కర్తవ్యాన్ని అంత వెంటనే గుర్తించి లక్ష్యానికి సరైన చోట గుచ్చుకున్న బాణంలా తోచాడు కుమార్. ఆ సీట్లకి మరెవ్వరితోనూ అనుబంధాలున్న చాయలు లేవు. కుమార్ నాయకత్వాన్ని శంకిస్తూ ఈ సీట్లని జారవిడుచుకునే బదులు, వాడేర్పరచిన ఈ అనుబంధాన్ని పటిష్ఠం చేసుకోవటమే మంచిది మూర్తి, లలిత-కుమార్ నిర్దేశించిన సీట్లలో కూర్చున్నారు. కాదు -కూర్చోబోయారు.

"మీరిక్కడ కూర్చోకూడదు!"

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో మొదటి తరగతి రైలు పెట్టెలో నల్లవాడి మీద ఆంక్షలు విధించే తెల్లవాడి గొంతు లాంటి గొంతు.

"ఇది ఆర్. ఎమ్. ఎస్. కంపార్ట్మెంట్!"

తాను చేస్తున్న ప్రభుత్వోద్యోగపు ప్రాధాన్యత నరనరాల్లోనూ జీర్ణించిన వ్యక్తిత్వం అది. మరో పొర చర్మంగా మారిన లుంగీ, బనీన్లు దేహానికి తగిలి నలిసిన గాలితోపాటు, మనసులోని కార్య దీక్షని కూడా అడ్డగిస్తూ ఉండటం వల్ల కాబోలు- లుంగీని తొడల మీద సాధ్యమైనంత పైకి మడిచి, మొండాన్ని బనీను నుంచి సాధ్యమైనంత వరకు విముక్తం చేసి పొడవాటి సీటు ముందు గొంతుక్కూర్చుని ఉత్తరాల స్టాంపు మీద అతను సీళ్ళు గుద్దుతున్నాడు. అతను పళ్ళ మధ్య బిగించిన చుట్ట ఆ బాధకి విల విల లాడుతున్నట్లు గుప్పు గుప్పున పొగలు వదులుతోంది.

ఆ మనిషి హఠాత్తుగా కిటికీ వైపు దూసుకు వచ్చాడు. ముగ్గురూ అక్కడి నుంచి జరిగారు.

అతను కిటికీ బయటకు వంగి, తల బాగా వంచి తుప్పున ఉమ్మేశాడు. మరు క్షణంలో నిటారుగా నిలబడి "మీరు అటు వైపు కూర్చోవచ్చు!" అన్నాడు.

మూర్తి అటువైపుగా చూశాడు. ఒక అడుగు ఎత్తున అమర్చిన పోస్టల్ సంచులు ఈ రైలు పెట్టెని రెండు వాటాలుగా విభజించి అటువైపు సగాన్ని మామూలు ప్రయాణీకులకీ, ఇటువైపు సగాన్ని పోస్టల్ సామాన్లకీ, ఉద్యోగులకీ పంచుతున్నాయి.

ముగ్గురూ ఆ సంచుల గోడని దాటుతూ ఉంటే, ఆ సన్నివేశం మీద తెరవేసేసినట్లు తిరిగి తన పనికి పూనుకున్నాడు పోస్టల్ ఉద్యోగి.

పాసెంజర్ మరో రెండు స్టేషన్లు దాటిన తరువాత, అందరికీ కేటాయించబడ్డ వాటాలో తిరిగి కిటికీ పక్క రెండు సింగిల్ సీట్ని సంపాయించాడు కుమార్. తన సీటులోనుంచి మూర్తికి కనిపిస్తున్న ఆ పోస్టల్ ఉద్యోగి, అతని సహచరులూ వాళ్ళ కదలికలూ కాలక్షేపానికి అనుకూలమైన దృశ్యంలా ఉన్నాయి.

కిటికిలోనుంచి స్టేషన్ మాస్టర్లనీ, రైల్వే గంటల్నీ, గార్డునీ, జండాలనూ, సిగ్నల్స్నీ, రైలు కదలటం, ఆగటం, క్రాసింగ్ నాటి వెనక తతంగాలనూ చాలా కూలంకషంగా గమనిస్తున్నాడు కుమార్. ఈ విజ్ఞానం రేపు వాడి స్నేహితులతో జరిగే చర్చల్లో ఎంతో అవసరం.

"జిడిపప్! గాంధీగారి జిడిపప్!"- పేరు తనకి నచ్చినట్టు అతను నానలా కలిపిన పప్పులు. పోలిథిన్ పాకెట్స్

అతను నడచినదోవ

లలిత చూపు అతనిమీద నిలవకుండా దాటిపోయింది.

"ఇతను దండయాత్ర చెయ్యటం ఇది మూడోసారి!" అన్నాడు మూర్తి. పూర్తి వైరాగ్యంతో లలిత చిరునవ్వు నవ్వింది. కుమార్ వెనక్కి పోతున్న పొలాలవైపు తిరిగాడు. ట్రైన్ సాయంత్రం అయిదు అయింది. ఆకలి దహిస్తున్నట్లు గుర్తించాడు మూర్తి.

"ఓడిపోయాం! చాలా ఆకలిగా ఉంది" అంటూ రెండు పాకెట్లు కొన్నాడు.

లలిత తీసుకోలేదు. బహుశ ఆ రైలు పెట్టెలో తాము మాత్రమే తినటానికి ఇరుకు కావచ్చు. మూర్తికి మాత్రం ఆ రైలు పెట్టె తన డైనింగ్ రూమ్ కన్నా చాలా హాయిగా ఉంది. మధ్యాహ్నం కాలేజీ నుంచి వచ్చి డైనింగ్ టేబుల్ ముందు కూర్చున్నప్పుడు ఇంతకీ తేలని అనేక సమస్యలకల్లోలంతో అతని మనసు రణరంగం లాగా ఉంది.

లలిత పుట్టింటికి వెళ్ళాలి. మిగిలిపోయిన అయిదు సంవత్సరాల శ్రావణ మంగళవారం నోములు. వారానికోసారి పుట్టింటికి ప్రయాణం. ఆరు నెలల క్రితం "అత్తవారింటికి దగ్గర ఊరు ట్రాన్స్‌ఫర్ అవుతున్నావు. నీకిక ఆ దేవుడే దిక్కు పో!" అని ఒక పాటి లెక్చరర్ ఇచ్చిన దీవెన చెవుల్లో ఈ వేళలో రొద పెడుతోంది.

తను ఇప్పుడు స్వగ్రామం వెళ్ళి తమ్ముడు సత్యాన్నీ, ఆంజనేయుని వెంటబెట్టుకుని గుంటూరు వెళ్ళాలి. పెళ్ళివారితో మాట్లాడాలి. తను కుటుంబంలో పెద్ద కొడుకు. అమ్మా, నాన్నా వయసు మీరుతున్న మనుషులు. కనుక తను వెళ్ళక తప్పదు.

తనూ, లలితా ఇద్దరూ వెడుతున్నారు కనుక కుమార్‌ని తీసుకువెళ్ళాలి. శ్రావణ మంగళవారం నోములు ధర్మమా అని వారానికి మూడు నాలుగు రోజులు అమ్మని విడిచి ఉంటూ ఇప్పటికే చాలా త్యాగం చేస్తున్నాడు. కాలేజిలో చదువుకుంటున్న చెల్లెలు లక్ష్మి మాత్రమే ఇంట్లో ఉంటుంది. వీడి స్కూల్ తుంది వీడిని వచ్చే సంవత్సరం పబ్లిక్ స్కూల్‌కి పంపాలి. వీడి చదువు గురించి శ్రద్ధ తీసుకునే విశ్రాంతి దొరకటం లేదు. వీడు ప్రశ్నలు మరిగి చదువు చెట్టెక్కిస్తాడేమోనని భయం.

రేపటి నుంచి గురువుగారు యజ్ఞం నిర్వహిస్తున్నారు. ఇటువంటి యజ్ఞంలో పాల్గొనే అవకాశం చాలా అరుదుగా వస్తుంది. నిరంతరం నేను, నా వాళ్ళు, నా బాధ్యతలూ అనుకుంటూ సతమతమయ్యే మనిషి ప్రత్యేకమైన లక్ష్యానికీ, విలువలకీ బద్ధుడైపోతాడు. ఈ గండ నుంచి బయట పడి కొద్దికాలం విముక్తుడుగా ఉంటే తనని, తన చుట్టూ ప్రపంచాన్నీ, తన కర్తవ్యాన్నీ కొత్త వెలుగులో మరింత విశాలమైన దృక్పథంతో పరిశీలించుకోవచ్చు. ఇటువంటి ఏకాంత వాసానికీ, మానసిక శుద్ధికీ గురువుగారి యజ్ఞం దోహదం చేస్తుంది.

ఈ యజ్ఞంలో తను పాల్గొంటే, ఈ రోజే తను యజ్ఞానికి బయలుదేరాలి. లక్ష్మి పెళ్ళి సంబంధ ప్రయత్నం పూర్తిగా సత్యానికో, ఆంజనేయుకో వప్పజెప్పాలి. లేదా తాత్కాలికంగా వాయిదా వేసి ఆ తరువాత తనే చూసుకోవాలి. ఖర్చు పెరిగి గండపెడుతుంది.

యజ్ఞానికి వెళ్ళి వచ్చినందుకు నూట యాభై అవుతుంది. "ఈ ఖర్చువల్ల నేను పొందింది ఏమిటి?" వంటి ఆలోచన ఆ యజ్ఞంలో హోమం కావలసి ఉంటుంది. ఈ ఆలోచనని తాను హోమం చేయగలడా? ఏమో! కాని లక్ష్మి శ్రేయస్సుకోసం చేస్తున్న ఈ ప్రయత్నం— సఫలమైనా విఫలమైనా ఇప్పుడు తను చేస్తున్న ఖర్చుకి తను దిగులు పడడు.

పైగా— తను తలపెట్టిన ఈ నాలుగు రోజుల్లో లక్ష్మి పెళ్ళి సంబంధం కోసం చేసే ప్రయత్నాల్లో ఒక భాగంగా తన ఖర్చుని తిరిగి రాబట్టుకునే మార్గం కనిపిస్తోంది. ఈ మార్గాన్ని తాను అనుసరించాలా? వద్దా? అనేది తను తేల్చుకోవాలి.

మూర్తి తాపీగా పాకెట్ విప్పాడు. కుమార్ కొంచెం తినుకొని వద్దన్నాడు. ఆ పెట్టెలో వేరుశనగ పప్పులు తినే పిల్లలు ఎవరైనా ఉన్నారేమోనని చూశాడు మూర్తి. తెరచి చూడ చేసుకుని, పొట్టి చివరాఖరి రూపంలో ఉన్న భగవంతుడికోసం కొన్ని పప్పులు కిటికీలోనుంచి బయటకు విసిరేసి, తినటానికుపక్రమించాడు మూర్తి. అతని మనసులో ఖర్చు రాబట్టుకునే మార్గం తాలూకు ఆలోచనలు వెలుగుతున్నాయి.

ఒకరోజు కాలేజ్‌లో మూర్తి రూమ్‌లో—

"ఎన్ని రూల్స్ అని పాటిస్తాం సార్! అసలు ఏ రూల్ ప్రకారం మనం నిష్పక్షంగా నడవగలం?"— ఆ కంపెనీ ప్రొప్రైటర్ తన వాదాన్ని ఈ దోవలో ఆరంభ

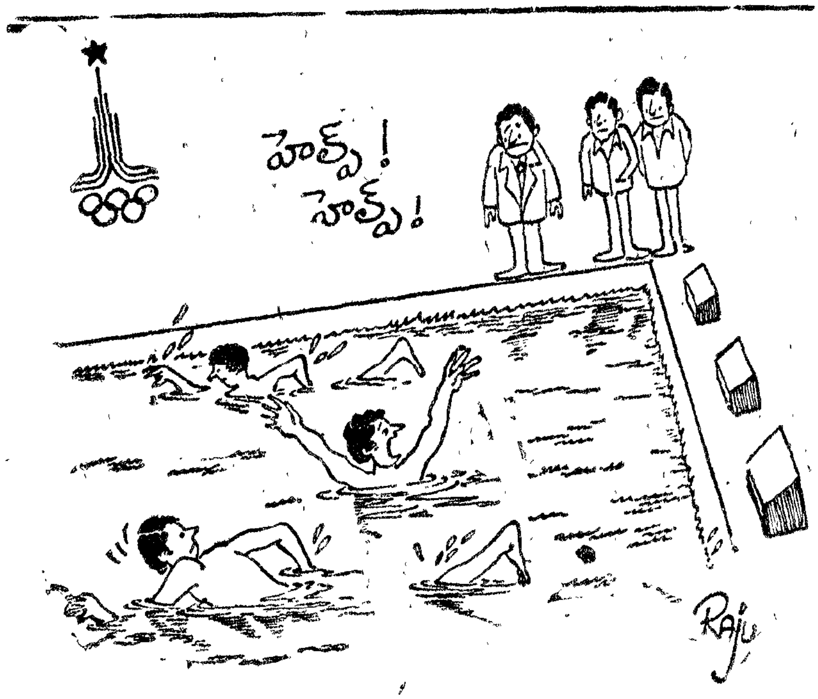

బించాడు. "లేబొరేటరీకి ఎక్విప్‌మెంట్ ఇచ్చినట్లైన గడువులోగా మీరు సప్లై చేయలేకపోతే ఆ డబ్బు మీరు తిరిగి ప్రభుత్వానికి అప్పజెప్పాలి! ఎవరు తిన్నట్లు?"— ఆ ప్రొప్రయిటర్ క్షణం సేపు ఆగాడు.

మూర్తి మౌనం జూచి ప్రోత్సాహం పుంజుకుని మళ్లీ అందుకున్నాడు. "మీరు ఇన్ని కంపెనీల నుంచి రేట్లు అడుగుతున్నారు. ఇంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. ఇన్ని ఫైల్స్ తయారు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం మీరు తీసుకుంటున్న ఇంతటి శ్రమని ఏమైనా గుర్తిస్తుందా? కానీ అంత తక్కువ ధరలకు పెద్దపెద్ద కంపెనీలు గడువులోగా సప్లై చేయగలుగుతున్నాయా?"

మూర్తి మాట్లాడలేదు.

"ధరలు ఎక్కువ కావచ్చు. మేం తప్పకుండా సప్లై చేస్తాం. మేలైన ఎక్విప్‌మెంట్ ఇస్తాం. పైగా మీరు కాలేజ్ కోసం ఇంత శ్రమ పడుతున్నారు మీకూ దీంతో కొంత ప్రయోజనం ఉండటం

అతను నడచినదోవ

న్యాయం!"

న్యాయాన్ని అంత సునాయాసంగా తేల్చి చెప్పిన ఆ మనిషిని చూస్తూ మూర్తి నవ్వాడు. అతను మాత్రం చిత్తశుద్ధితో తాను చేసిన ధర్మ నిర్ణయాన్ని గంభీరమైన మౌన ముద్రతో బలపరుస్తూ ఊరుకున్నాడు.

అతను చెప్పిన పద్ధతికి అంగీకరిస్తే— ఇన్ని ఫైళ్ళు, ఇంత గందరగోళం ఉండదు. తనకి శ్రమ ఉండదు. పైగా ప్రయోజనం కూడా ఉంటుంది. కానీ ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ఈ డబ్బుకి ఈ లేబరేటరీ వృద్ధి అవవలసినంత వృద్ధి కాదు

"నేను మాట ఇవ్వలేను" అన్నాడు మూర్తి.

అతను చిరునవ్వు నవ్వి శలవు తీసుకున్నాడు.

ఇప్పుడు ఈ రైలు పెట్టెలో "మాట ఇవ్వవచ్చా?" అని ఆలోచిస్తున్నాడు మూర్తి.

పెళ్ళిళ్ళు కావలసిన చెల్లెళ్ళు, కుటుంబ బాధ్యతలు ఉన్న తను తన శ్రమకి ఇటువంటి "ప్రయోజనాలను" తిరస్కరించటం న్యాయమేనా? అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

మూర్తి మనసులో మరో అల లేచింది. సన్నివేశం తల్లితో వాదం.

"దేనికమ్మా ఈ పెళ్ళిళ్ళు? మొగుడ్లూ వంటిల్లూ, పిల్లలు— ఏం కొనుక్కుంటారు? — ఏం చేయించుకున్నారు? — ప్రపంచం ఇంతకు మించకుండా, వీళ్ళ మెదళ్ళకి ఇనప తొడుగులు! ఈ కట్నాలు, పెళ్ళి ఖర్చులూ పెడితే వీళ్ళు హాయిగా చదువుకోలేరూ? వీళ్ళ కాళ్ళమీద వీళ్ళు నిలబడలేరూ? చుట్టూ ప్రపంచాన్ని ఇంతకన్నా బాగా అర్థం చేసుకుని, దానికి ఇంతకన్నా బాగా ఉపయోగపడరూ? ఇంతమంది పెద్దవాళ్ళం కలిసి, ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి చైతన్యం లేని ఒక గుదిబండని అప్పజెప్పటానికి బదులు— వీళ్ళంతట వీళ్ళు తమ కాళ్ళమీద నిలబడి, తమ జీవిత భాగస్వాము

కొంచెం అదృష్టం వుంటే

లక్ష ప్రాప్తం-లక్ష్మీకటాక్షం

వైశ్యబ్యాంకువారి గోల్డన్‌జూబిలీ క్యాష్ సర్టిఫికేట్లలో రు. 100 మదుపుచేస్తే లక్ష రూపాయల ఆకర్షణీయమైన బహుమతి పొందవచ్చును.

దానికి తోడుగా మీ వందరూపాయలు మీకు ఆకర్షణీయమైన వడ్డీనికూడ సంపాదించి పెడుతుంది.

త్వరపడండి! వైశ్యబ్యాంక్‌వారి గోల్డన్‌జూబిలీ క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు కొనండి!

కొంచెం అదృష్టవంతులయితే పెద్ద నిధి మీదవుతుంది.

1980 — స్వర్ణోత్సవ సంవత్సరము

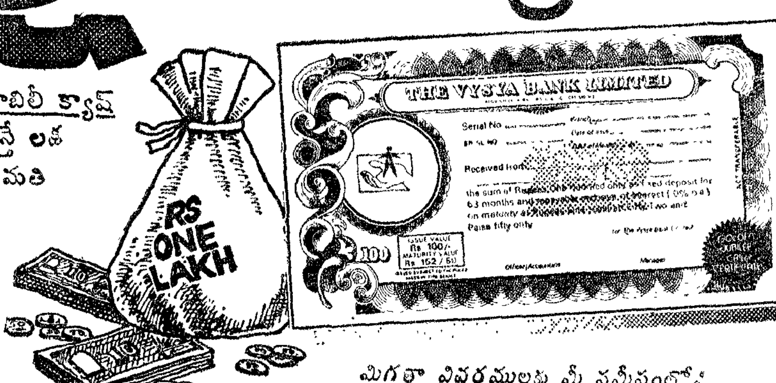

మిగతా వివరములకు మీ సమీపంలోని వైశ్యబ్యాంకును సంప్రదించండి.

దీ వైశ్య బ్యాంక్ లిమిటెడ్

రిజిష్టర్డ్ ఆఫీస్: అవెన్యూరోడ్, బెంగళూరు 560 002

అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీస: 72, సెంయింట్ మార్క్స్ రోడ, బెంగళూరు 560 001

చైర్మన్: టి. కె. కె. భగవత్

Rachana VB-54 (Tel)

లను తెమ్మకోవటం లోకకళ్యాణంకాదూ?''
ఇది తన వాదన.

అమ్మకి తన వాదం మనసుకు పట్టిందో లేదో కాని లక్ష్మి తన దగ్గర ఉండి చదువుకుంటోంది. తన కాళ్ళమీద తను నిలబడే మనిషిగా రూపొందటానికి తాయి శక్తులా కృషి చేస్తోంది.

ఇప్పుడు మామయ్య చెప్పిన ఈ సంబంధం, లక్ష్మి ఇంతకన్నా ఎదగలేక పోవచ్చు. సమాజానికి ఉపయోగపడలేక పోవచ్చు. కానీ తప్పకుండా సుఖపడుతుంది. లక్ష్మి భవిష్యత్తు గురించి తమకి బెంగ వదులుతుంది.

అందుకే ఈ పెళ్ళి ప్రయత్నం కోసం తన గురువుగారి యజ్ఞం వదులుకుంటున్నాడు— యజ్ఞం అనేది స్వార్థాన్ని హోమం చెయ్యటమనీ, దీనివల్ల తనతోపాటు పదిమంది శ్రేయస్సుని వర్షించే మేఘాలు ఉద్భవిస్తాయనీ తెలిసి కూడా.

ఏదో అలికిడికి ఆలోచనల నుంచి తేరుకుంటూ పక్కకి తిరిగాడు మూర్తి.

అతను. ఇదివరకు ఒకసారి ఏదో ప్రయాణంలో నాగాడు ఒతనిని.గుడ్డివాడు. భక్తి గీతాలు పాడుతాడు. సాధారణంగా వినిపించే ముష్టివాళ్ళ పాటల్లాగా కాకుండా ఇతని పాట బాగుంటుంది. అతను మూర్తి సీటు పక్కన ఖాళీ ఏమ్మకుని పాట ఆరంభించబోతున్నాడు.

అలవాటు ప్రకారం జేబులోనుంచి ఐదు పైసలుతీసి అతని చేతిలో వేశాడు మూర్తి.

"హల్లో హల్లో!.. సుబ్బా!"

హఠాత్తుగా వినిపించిన ఆ కేకకి ఆ అంధుడు ఆరంభించబోయిన పాట ఆగిపోయింది. రైలు పెట్టెలో మనుషులంతా ఆ కేకవైపు తిరిగారు.

పోస్టల్ ఉద్యోగి లుంగీ విగదీసి మడిచి ఉత్సాహంతో ఊగిపోతున్నాడు.

"రా! రా! ... ఇక్కడ కూర్చో! ... ఇందాకటి నుంచి చూస్తున్నా! ఇంకా బండికి రాలేదేమో? అని... చుట్ట కాలుస్తావా? ఇదుగో చుట్ట! కాల్చు!" అతనిని బర బర చేయిపట్టుకు లాక్కొచ్చి తమకి కేటాయించిన సీట్లలో సుఖాసీనుణ్ణి చేసి జేబులో నుంచి నెరుఫులా చుట్ట తీసి అతని నోట్లో పెట్టి వెలిగించాడు.

ఆ గుడ్డి అతను కాకీ నిక్కరూ, పొట్టి చేతుల చొక్కా వేసుకున్నాడు. పెను తుఫాను లాంటి ఈ మన్ననకి తబ్బిబ్బవుతుంటూ ఆ సీటులో నిటారుగా కూర్చున్నాడు. ఆ సీటు — తన వంటి మనుషులు కూర్చునేది కాదని పోస్టల్ ఉద్యోగి ఆంక్ష విధించిన సీటు అని గుర్తించాడు మూర్తి. ఆ సీటులో కూర్చుని ప్రతి నరాన్నీ బిగించి పెట్టి, పళ్ళన్నీ బిగించి పెట్టి నవ్వుతూ తన కళ్ళ పొరల కావల హఠాత్తుగా అలుముకున్న సన్నివేశాన్ని ఊకళించుకుని దానితో నిర్దుష్టమైన సంబంధాన్ని స్థిరపరచుకున్నాడు.

చుట్ట రెండు దమ్ములు లాగి, సర్వాన్నీ విస్మరించినట్టు సీటు మీద జారగిలబడ్డాడు. కాలు మీద కాలు వేసుకుని పొగ పిల్చడంలోని హాయిలో నిమగ్నుడయ్యాడు. ఆ హాయిలో అతను ముష్టివాడూ కాదు. అతనికి ఈ ప్రపంచమూ లేదు. ఉన్నది కేవలం ఆ హాయిని ఇస్తున్న చుట్ట.

స్పందన

నీ జీవితంలో వసంతం విరిస్తే—
కోయిలనై నే పాడతా
ఆ కోయిల పాడే సాహిత్యం—
మన స్నేహపు స్పందనలు
మరి—
నీ జీవితంలో వేసవి ఎదురైతే—
నీ హృదయంలో మల్లెనై విరుస్తా
ఆ వెన్నెల మల్లెల ఘుమ ఘుమలు—
మన స్నేహపు స్పందనలు.

—సంజీవి

"ఇదుగో! నిన్ను ఈ రోజు ఈ పెట్టె దాటిపోనివ్వను. ఈ పూట నీ అన్నం నా దగ్గరే. క్యాస్టైన కూర. బెజవాడ వెళ్ళేవరకు నీ పాటలన్నీ వినిపించాలి!"—పోస్టల్ ఉద్యోగి.

పళ్ళన్నీ బయట పెట్టి నవ్వుతూ అతను చుట్ట పూర్తి చేశాడు. అరువది నాలుగు కళలనూ ప్రోత్సహిస్తున్న భోజ మహారాజులా ఆసీనుడయ్యాడు పోస్టల్ ఉద్యోగి.

ఇంతటి పొగడ్తకి గురి అయిన ఈ మనిషి పాడగలడా? పెట్టెలో ఇందరి చూపులు తనకి దిలిదింతలు పెడుతున్నట్టు కదులుతున్న ఈ అపర భోజుడు ఆ పాటని ఆస్వాదించగలడా?— అనిపించింది మూర్తికి.

భోజుణ్ణి గమనిస్తున్న మూర్తి మనసు ఆ అంధుడు అరభించిన రాగానికి స్తంభించింది. మూర్తి దృష్టి అప్రయత్నంగా అంధుడి వైపు తిరిగింది. అతను తన సర్వ ప్రపంచాన్నీ ఆ రాగంలో లయం చేసుకుని పాడుతున్నాడు. ఆ రాగం— పెను తుఫాను లాంటి మర్యాదకి చెదరటం బహుశా దానికి తనలో లయం చేసుకుని శ్రోతల మనసుల్ని నిలబెట్టి ఏలుకుంటోంది. ప్రశంసా భావంతో గుడ్డి అతని మీద మూర్తి దృష్టి నిలిచిపోయింది. పరవశత్వంతో పోస్టల్ ఉద్యోగి వేస్తున్న దరువుని అతని చేతితో వారించాడు. అదే ఏకాగ్రతతో పాట పూర్తి చేశాడు.

పాట ముగుస్తూనే, ఆ పెట్టెలో నిశ్శబ్దాన్ని చెదరగొడుతూ పోస్టల్ ఉద్యోగి అందుకున్నాడు— "కాకినాడ దగ్గర రైలు ఎక్కుతుంటారే... ఒక ముసలి మొగుడూ, పెళ్ళాం— ఆ ముసలివాడి పాట ఎప్పుడైనా విన్నావా?... అబ్బో! బ్రహ్మాండం!... నువ్వు అతన్ని మించిపోవాలి!"— ఆ గుడ్డి అతను ముఖాన్ని చింపేసుకుంటూ విన్నాడు. ఉద్యోగి ఏదో పాట చెప్పి "పాడగలవా?" అని అడిగాడు.

"లేదండి! నాకు ఘంటసాల పాటలే వచ్చు!"— అన్నాడు అతను వినయంగా. అతనిలో పాట పాడికి లభించిన పొగడ్త వల్ల అహంకారం లేదు. దానిమంచే ఉత్సాహమయ్యే నిరుత్సాహమూ లేదు. తామరాకు మీద నీటిబొట్టుకి ఉండే స్వచ్ఛత ఉంది.

"అయితే అలాగే కానీ! నీకు వచ్చిందే పాడు!"— అని పచ్చజెండా చూపాడు భోజుడు.

అతను అందుకున్న రెండవ పాటకి మూర్తి కళ్ళు మూతబడ్డాయి. తృప్తి పొందు కలిగిన హాయికి అవి చెమ్మగిల్లినాయి.

అతను పాడుతున్న పాటని ఎప్పుడూ తను రేడియోలో వింటూనే ఉంటాడు. తన గొడవలో తాను ఉంటూనే వింటాడు. కాని బహుముఖంగా పరుగులు పెడుతూ ఆయాసపడే తన మనసుకి— ఇప్పుడు ఇతను స్తుతిస్తున్న తిరుమల మందిర సుందరుడు శివుడో, కేశవుడో, అన్నిటికీ అతీతమైన

తాజా వార్తలకు, ప్రత్యేక శీర్షికలకు, వైవిధ్యంగల వ్యాసాలకు
ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రిక చదవండి.

పురుషులందు
పుణ్యపురుషులు వేరయా

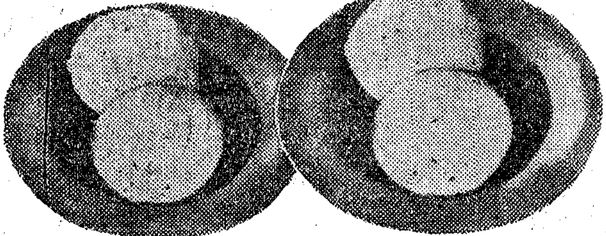

గుండ్రంగా వుంటే ఇడ్లీలన్నీ బాగా ఉబ్బి మెత్తగా రుచిగా వుంటాయనికాదు. కొన్ని రకాల ఇడ్లీలు బాగా రుచికరంగా వుండడానికి ఎన్నెన్నో కారణాలుంటాయి. వాస్తవానికి ఒకే ఒక ముఖ్యకారణము మెజస్టిక్ ఇడ్లీ కుక్కర్ ఇడ్లీలను ఎంతో బాగా తయారు చేస్తుంది. మెజస్టిక్ విశుద్ధమైన అల్యూమినియం అల్లాయితో డీప్ డ్రాయింగ్ విధానంతో తయారైనాయి. అందుచే మెజస్టిక్ ఇడ్లీ కుక్కర్లకి ISI గుర్తుంటుంది. కొంచెం ఖరీదు ఎక్కువైనా ఎంతో ఉత్తమమైన విలువను కలిగిస్తాయి.

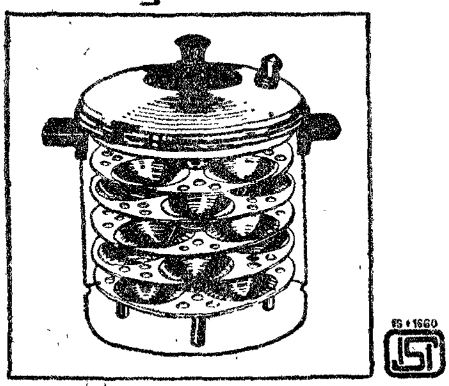

IS:1660

మెజస్టిక్ ®

ఇడ్లీ కుక్కర్

దీర్ఘకాలపు మన్నిక-ఉత్తమసేవ

DS/103/TE/K

అతను నడచినదోవ

...దిశక్తో, అయ్యా— విశ్రాంతిని, శాంతిని ఇస్తున్నాడు.

మూర్తి అతను పాడిన పాటలన్నీ శ్రద్ధతోనూ, భక్తితోనూ విన్నాడు.

ఆ తరువాత ఆ అంధుడు భోజనానికి కూర్చున్నాడు. మూర్తి నిశ్శబ్దంగ లేచాడు. పోస్టల్ సంచుల గోడదాటి మౌనంగా అర్ధరూపాయి ఇచ్చాడు. పోస్టల్ ఉద్యోగి దానిని అందుకుని గుడ్డి అతని జేబులో వేస్తూ పెద్ద గొంతుతో 'ఇదుగో! ఈ అయ్యగారు అర్ధరూపాయి ఇచ్చారు. అన్నం తిని ఆయన అడిగిన పాటలన్నీ పాడు, పెట్టెలో ఒకసారి తిరుగు ఇచ్చేవాళ్ళుంటే ఇస్తారు నువ్వు తిరగకపోతే మానేస్తారు. జాగ్రత్త!'- అని అతనికి అన్నం వడ్డించాడు.

మూర్తి తన అర్ధరూపాయికి లభించిన ప్రచారానికి సిగ్గుపడుతూ తన సీట్లో కూర్చున్నాడు.

అతను భోజనం చేసి, చుట్ట కాల్చుకుని ఒకటి రెండు పాటలు పాడి ఆపేశాడు. పోస్టల్ ఉద్యోగి స్నేహితుల్లో ఒకతను అర్ధరూపాయి, ఒకతను పావలా ఇచ్చారు.

ఆ అంధుడు లేచి నిలబడ్డాడు. రైలు పెట్టెలో ఒకసారి తిరుగుతాడేమో అనుకున్నాడు మూర్తి. కాని అతను అలాగే నిలబడ్డాడు. రైలు తరువాత స్టేషన్లో ఆగగానే పోస్టల్ ఉద్యోగులు ఉన్న ద్వారం వైపు నుంచి దిగి వెళ్ళిపోయాడు.

మూర్తి ఆ ద్వారం వైపే చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

ఆ స్టేషన్— పనికోసం వలస పోబోతున్న కూలిజనంతో కల్లోలంగా ఉంది. మరికొన్ని నిముషాల్లో ఆ రైలు పెట్టెలోకి సాధారణ జనపు దోవలో నుంచి కావడి పెట్టెలూ, గంపలూ, తట్టలూ, నులక మంచాలూ, ముసలివాళ్ళూ, మోటజనమూ యావత్ సమాజమూ తోసుకు వచ్చింది.

మూర్తి వాళ్ళు దిగవలసింది ఆ తరువాత స్టేషనే.

"మనం ఎలా దిగుదాం ?" — అయోమయంగా నోరు తెరచి ఆ ద్వారాన్ని చూస్తూ, ఆశగా పోస్టల్ ఉద్యోగుల వైపు ద్వారాన్ని చూస్తూ అడిగింది లలిత.

(40వ పేజీ చూడండి)

ఎంత ప్రార్థన!

మద్రాసు మైలాపూరు కపాలీశ్వరుని ఆలయం ముందున్న కొలనులో ఓ స్త్రీ శరీరం తేలుతుండటం చూసిన జనం నలుగురు పోగై నానా కష్టాలు పడి బయటకు తీసి, హమ్మయ్య! ఎంత గొప్ప పని చేశామనుకునే సరి కావిడ కళ్లు తెరిచి, "ఓరి పాపిష్టులారా! నా ప్రార్థనను నాశనం చేశారు గదా" అని చివాట్లు వేసిందట. దాంతో వాళ్లు హడలి, కొయ్యబారి పోయారట. అదేం రకం ప్రార్థన దేవుడా!

అతని కడుపు!

నెల్లూరుకు చెందిన ఎస్. ఎన్. ఆర్. జిల్లా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో ఓ 22 ఏళ్ల అబ్బాయి కడుపునొప్పితో బాధపడి చేరితే అతన్ని పరీక్షించి ఎగిరి గంతేశారట. అతను కడుపుతో వున్నాడట. ఇన్నేళ్లుగా అతని తల్లి కూడా అతన్ని మగపిల్లాడనే అనుకుని పెంచిందట. గానీ అతను మగ పిల్లాడు కాదట. ఉభయ గ్రంథులూ అతనిలో సమృద్ధిగా వున్నాయట. అతనికి వచ్చిన ఈ గర్భావస్థకి డాక్టర్లు హైపర్ ట్రాఫిక్ క్లిటోరిస్ అని పేరు పెట్టారట. ఇతన్ని సొంతం మగవాణ్ణి చేయడమా, లేక సొంతమాడదానిగా మార్చేయడమా అని డాక్టర్లాలోచిస్తున్నారట.

ప్రచారం!

పోయిన ఎన్నికలలో కోయంబత్తూరులో అరుణన్ అనే ఆయన తన 'గుర్తు' ఏనుగ వచ్చిందువల్ల ఓ నిజం ఏనుగు మీద ఎక్కి ఎన్నికలలో తనకే ఓటు వెయ్యమని అడుగుతూ పూరు పూరంతా తిరిగారట. పార్థసారథి అనే ఆయనకు సింహం గుర్తు లభించినందువల్ల తానూ అంత పని చేయలేక ఓ గోనె బస్తాను చొక్కాగా తొడుక్కుని నడుచుకుంటూ ప్రచారం చేసుకున్నారట. ఈ రాజకీయ నాయకులెవరేం చేస్తారో, ఎందుకలా చేస్తారో కనిపెట్టలేం సుమండీ.

ఆస్పత్రుల్లో పిల్లల అదృశ్యం!

మద్రాసు ఎగ్మోరులోని ప్రసూతి ఆసుపత్రి [అనబ్బా]లో 27 ఏళ్ల తెల్లయేనాయక్ అనే ఆమెకు పుట్టిన పసి బిడ్డను ఎవరో ఎత్తుకుపోయారట. ఇదేమాదిరిగా ట్రిప్లికేనులోని కస్తూరిభాయి ఆసుపత్రిలో ఇళంజెళియమ్ అనే 28 ఏళ్ల ఆమెకు పుట్టిన పసి బిడ్డను కూడా ఎవరో ఎత్తుకుపోయారట. ఈ రెండు సంఘటనల వల్లా మద్రాసులోని గర్భిణి స్త్రీలంతా హడలిపోతున్నారట. ఈ పిల్లలనెత్తుకుపోవడం ఎవరో చక్కని ప్లాను ప్రకారం చేస్తూ ఉన్నారని, వీరిని పట్టుకోడానికి పోలీసు బస్టాండు, రైల్వేస్టేషను, విమాన నిలయాలలో నిఘా వేసిందట.

సంతకం తెచ్చిన తంటా!

మద్రాసు కోర్టులో ఒక లారీ డ్రయివరుమీద కేసుపెట్టిన ఆసామీ తన లాయరుకు తెల్ల కాగితం మీద తన సంతకం పెట్టి ఇచ్చాడట. ఈ కేసు విచారణలో ఆ ఆసామికి కోర్టు ఇప్పించిన 65వేల రూపాయలూ ఆ లాయరుగారు ఎంచక్కా అంది పుచ్చుకున్నారట. ఈ డబ్బు తనకు చేరలేదనీ, తనను లాయరుగారు మోసగించారనీ ఆ ఆసామి తిరిగి కోర్టులో ఫిర్యాదు చేశాడట.

అపస్మారకంలో సావిత్రి!

మే నెలలో ఓ సినిమా షూటింగ్‌లో పాల్గొనడానికి మద్రాసునుంచి బెంగుళూరు వెళ్లి నిద్రమాత్రలు మింగి, ప్రమాద స్థితిలో ఆసుపత్రిలో పదహారు రోజులుగా అక్కడే చికిత్స పొంది, ప్రయోజనమంతగా లేని స్థితిలో ఉన్న నటి సావిత్రిని నటుడు, భర్త అయిన జెమినీ గణేశన్ మద్రాసు తీసుకువచ్చి ప్రయివేటు ఆసుపత్రిలో చేర్చారట. మే 27 నుంచి నేటి వరకూ ఇంకా చికిత్సలోనే ఉన్న సావిత్రి ఒక్కసారి జెమినీగణేశన్‌తో మాట్లాడారటంతే. మళ్లీ అపస్మారక స్థితిలోకి దిగజారిపోయారట.

సముద్రంమీదే అన్నీ!

భూగర్భంలో నూనె తీసే యంత్రాంగం నార్వేకి చెందిన సముద్రం మీద ఉన్నదట. ఇది ప్రపంచంలోకల్లా పెద్దదట. సముద్రం మీద కట్టిన ఈ యంత్రాంగంలో పని చేసే వారందరూ అక్కడే ఉండడానికి నూరు వసతి గదులూ, క్యాంటీనూ, చిన్న ఆసుపత్రి, కొట్లూ అన్నీ కూడా ఉన్నాయట. ఈ మాదిరిది ప్రపంచంలోనే లేదట.

హత్యకి దారితీసిన ఆలుమగల తగాదా!

ఓదికుప్పమ్ అనే గ్రామానికి చెందిన 25 ఏళ్ల చిన్న తంబి అనే అతనికి, అతని భార్య 18 ఏళ్ల అమృతానికి ఒక్కక్షణం పడేదికాదట. పెళ్లయి అయిదు నెలలు అయినా అస్తమానం దెబ్బలాడుకునేవారట. మొన్న 20వ [జూన్] తేదీన కూర సరిగా ఉడకలేదని చిన్నతంబి ఆమెను నానా తిట్లూ తిడితే, ఆమెకూడా ఎదిరించిందట. దాంతో ఒళ్లు మండిన చిన్నతంబి పప్పుడి బండపెట్టి ఆమె నెత్తిన ఒకే ఒక దెబ్బ కొట్టాడట. ఆ దెబ్బకామె తలపగిలి, రక్తపు మడుగులో విలవిలా తన్నుకుని చనిపోయిందట.

మూర్తి కళ్ళు అప్పగించి ఉద్యోగుల వైపు ద్వారాన్ని చూస్తూ ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఆ అంధుడు దిగిపోతూ — ఆ ద్వారానికి ఆపాదించిన ప్రత్యేకత, రైల్వే వారు ఆపాదించి, పోస్టల్ వారు కాపాడుకుంటున్న ప్రత్యేకతకన్నా వింతో బలీయంగా కనిపిస్తోంది.

అదనంగా వచ్చే చిల్లర గురించిన ఆలోచనే లేనట్లు — మిగిలిన పెట్టెలో ఒకరి కాలు తాను తొక్కకుండా, ఒకళ్ళ చేత తాను తొక్కించుకోకుండా — అతను చాలా మామూలుగా ఆ ద్వారంలో నుంచి దిగివెళ్ళిపోయాడు. అతని పాట, అతనికి వచ్చిన చిల్లర! పాట పాడిన ఆ మనిషికీ, విన్న శ్రోతలకీ (చిల్లర ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా) — అందరికీ దక్కినది హాయికాదూ? కర్తతో

అతను నడచినదోవ

(14వ పేజీ తరువాయి)

పాటు పది మంది శ్రేయస్సుని వర్షించే స్నేహాలు అతని పాట నుంచి ఉద్భవించ లేదూ? అతను చేసింది యజ్ఞం కాదూ.

అతని ఆదాయానికి తన ఆదాయం కొన్ని రెట్లు ఉంది. అయినా — లెబగేటరీ వృద్ధి కావలసినంత కాదు అన్న ఆలోచన, తనకి దక్కబోతున్న అదనపు ప్రయోజనాల ఆకర్షణ కింద అణిగి పోతోందేం? వ్యక్తిత్వం పూర్తిగా వికసించిన తన ఇల్లాలు, మరొక వ్యక్తికి భాగస్వామి అవటం — ఆ జంటతోపాటు అభివృద్ధి చెందవలసిన దేశానికి ఎంతో మేలు అన్న ఆలోచన, "లక్ష్మి సుఖపడటం, తను బెంగ పడటం" అనే భావం కింద అణిగిపోతోందేం?

ప్రయోజనం అనిపించిన సుడిగుండంలోకి హడావుడిగా దూకేసి, అంతకు మించిన శ్రేయస్సుని చూడలేని గుడ్డితనానికి గురి కాబోతున్నాడు తను. సుడిగుండాలను తన నుంచి దూరంగా విడిబెట్టి, అందరికీ హాయిని ఇచ్చిన వెలుగు అతను. తన దృష్టిని అలుముకుంటున్న గుడ్డితనానికి గురువుగారి యజ్ఞం మందు.

"యజ్ఞానికి వెళ్లేటట్లయితే అతను దిగిన వైపు దిగుదాం. లక్ష్మి పెళ్లే ముఖ్యమనుకుంటే నలుగుర్ని తొక్కేయటానికో, నలుగురితో తొక్కించుకోవటానికో సిద్ధపడి అందరూ దిగే దోవలో దిగుదాం" — అన్నాడు మూర్తి.